

Załącznik nr 4 do Regulaminu konkursu

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014 - 2020

Kryteria wyboru projektów

O PRIORYTETOWA II OCHRONA ŚRODOWISKA, W TYM ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Wersja obowiązująca od 15 września 2016 r.

przygotowany na podstawie uchwał Komitetu Monitorującego POIiŚ nr 2/2015, 3/2015, 4/2015, 7/2015 z dn. 25 marca 2015 r., 14/2015, 15/2015, 16/2015 z dn. 19 maja 2015 r., 21/2015, 22/2015, 23/2015 z dn. 1 lipca 2015 r., 29/2015, 30/2015 z dn. 21 września 2015 r., 39/2015 z dn. 22 września 2015 r., 44/2015, 45/2015, 46/2015, 48/2015 z dn. 19 października 2015 r., 51/2015 z dn. 8 grudnia 2015 r., 4/2016, 5/2016, 6/2016 z dn. 22 marca 2016 r., 16/2016 z dn. 22 czerwca 2016 r., 17/2016, 18/2016 z dn. 30 sierpnia 2016 r. oraz 19/2016, 20/2016 z dn. 15 września 2016 r.

Projekty oceniane są:

- kryteriami **formalnymi** - ocena zerojedynkowa, niespełnienie kryterium powoduje wykluczenie projektu z (dalszej) oceny, oraz
- kryteriami **merytorycznymi**, tj.
  - o kryteriami merytorycznymi I stopnia – ocena punktowa (premia w postaci określonej liczby punktów), niespełnienie kryterium nie powoduje wykluczenia projektu z (dalszej) oceny, lub
  - o kryteriami merytorycznymi II stopnia – ocena zerojedynkowa, niespełnienie kryterium powoduje wykluczenie projektu z (dalszej) oceny.

Procedury wyboru i zatwierdzania operacji (projektów) są szczegółowo określone w dokumencie System oceny i wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, stanowiącym załącznik nr 6 do Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020.

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy wdrożeniowej² w razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie braków formalnych (np. brak podpisu, brak pieczęci) lub oczywistych omyłek (np. błąd rachunkowy, błąd pisarski), właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia i w konsekwencji niedopuszczenia projektu do oceny lub dalszej oceny.

Instytucja organizująca konkurs może określić w regulaminie konkursu sposób i tryb uzupełniania/modyfikacji wniosku aplikacyjnego na etapie jego oceny, z zastrzeżeniem, że modyfikacja ta nie spowoduje nierównego traktowania wnioskodawców.

Wszystkie projekty oceniane będą kryteriami **horyzontalnymi** oraz kryteriami **sektorowymi** przyjętymi dla danego działania /poddziałania / typu projektu.

Horizontalne kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE/NIE DOTYCZY
1	Wniosek złożony w terminie ¹	Termin składania wniosków, w przypadku projektów konkursowych podany jest w ogłoszeniu o konkursie. Datę złożenia wniosku dla projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym określa IP/IW indywidualnie dla każdego projektu w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie (o którym mowa w art. 48 ust 1 ustawy wdrożeniowej).	
2	Wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu.	Formularz wniosku dostępny jest na stronach internetowych instytucji organizujących nabór wniosków, do których odwołanie zawiera się w ogłoszeniu o naborze projektów lub w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie. Formularz dotyczący projektów pomocy technicznej dystrybuowany będzie indywidualnie do potencjalnych beneficjentów (wnioskodawców).	
3	Wniosek wypełniony jest w języku polskim.	Informacje w treści wniosku spełniają wymogi ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim. Tytuł i opis projektu w jasny i nie budzący wątpliwości sposób powinien obrazować faktyczne zadanie lub realizację pewnego etapu większego przedsięwzięcia, które zostanie w określonych ramach zrealizowane.	
4	Zgodność z realizacją zasady n+3.	W ramach kryterium ocenie podlega, czy harmonogram realizacji projektu nie narusza zasady n+3 w zakresie kwalifikowalności wydatków.	
5	Kompletność dokumentacji aplikacyjnej: wniosku i załączników.	Rodzaj załączników do wniosku o dofinansowanie i zakres informacji wymaganych w dokumentacji aplikacyjnej dla projektów wybieranych: - w trybie konkursowym zawarty jest w ogłoszeniu o konkursie. - w trybie pozakonkursowym określa instytucja przyjmująca wniosek. Kryterium nie ma zastosowania do braków formalnych lub oczywistych omyłek, o których mowa w art. 43 ustawy wdrożeniowej, zgodnie z którym właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Załączniki do wniosku są ważne i zgodne z odpowiednimi polskimi oraz unijnymi przepisami, szczególnie jeśli chodzi o przepisy o ochronie środowiska, przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.	
6	Zgodność z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko, „Szczegółowym opisem osi	Warunkiem spełnienia kryterium jest zapewnienie zgodności projektu co najmniej w zakresie: - Typ/rodzaj projektu jest zgodny z przewidzianym w szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ, - Zgodność projektu z opisem działania / poddziałania (w tym celem oraz zakresem interwencji)	

¹ Zgodnie z art. 57 § 5. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2013.267 j.t.)

	priorytetowych POIiS” oraz regulaminem konkursu (w przypadku projektów wybieranych w trybie konkursowym).	<ul style="list-style-type: none"> - Wnioskodawca jest zgodny z określonym typem beneficjenta lub katalogiem ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych, - Nie przekroczono pułapu maksymalnego poziomu dofinansowania, - Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości projektu (o ile dotyczy), - Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości wydatków kwalifikowanych projektu (o ile dotyczy), - Wnioskodawcy składający wniosek są uprawnieni do ubiegania się o przyznanie dofinansowania w zakresie określonym we wniosku, - Zgodność projektu z planem gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentem równoważnym (dotyczy działań 1.3.2, 1.5, 1.6.2, 1.7.1, 1.7.2, 1.7.3, 6.1). 	
7	Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie	<p>Warunkiem spełnienia kryterium jest wykazanie, że wobec potencjalnego beneficjenta (wnioskodawcy) nie orzeczono zakazu dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 885 z późn. zm.); b) art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2012 poz. 769); c) art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 1417 z późn. zm.). 	
8	Wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa (jeśli dotyczy)	Czy wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu Komunikatu Komisji Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz. Urz. UE 2014 C 249/01)?	
9	Projekt nie został zakończony przed złożeniem dokumentacji aplikacyjnej	Warunkiem spełnienia kryterium jest wykazanie, że projekt nie został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowany (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane. Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór ostatecznych robót, dostaw lub usług.	
10	Projekt nie został usunięty wcześniej z wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiących zał. nr 5 do SZOOP	Zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi w zakresie system wyboru projektów, w przypadku projektów w trybie pozakonkursowym, nie ma możliwości wyboru do dofinansowania w trybie pozakonkursowym projektu, który został usunięty wcześniej z wykazu projektów zidentyfikowanych.	

DZIAÚANIE 2.4: Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna

2.4.1 Typ projektu: Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

2.4.1.a Podtyp projektu: Działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane s kryteriami:

Horizontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horizontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

<u>Nr</u>	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie , a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt ²	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w przypadku projektów ponadregionalnych) lub dyrektora parku narodowego.	

² Ocena dokonywana jest w oparciu o dodatkowy formularz wypełniany przez służby ochrony przyrody. Wzór formularza stanowi załącznik do regulaminu konkursu.

		<p>Dla projektu realizowanego przez park narodowy na jego terenie wymagana jest opinia rady naukowej parku narodowego</p> <p>Opinia powinna odnosić się do kwestii zgodności projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF), Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020</i> oraz wskazywać na brak sprzeczności z zatwierdzonymi planami ochrony bądź planami zadań ochronnych obszarów chronionych lub programami ochrony gatunku lub siedliska.</p>	
13.	Aktualność danych empirycznych wykorzystanych do uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy wykorzystane do uzasadnienia realizacji projektu dane empiryczne (pozyskane w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej) są aktualne tj. nie starsze niż 15 lat.	
14.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	<p>Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu tj. czy Wnioskodawca dysponuje ekspertami merytorycznymi z dziedziny objętej wnioskiem, którzy mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze lub czy Wnioskodawca deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu.</p> <p>Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.</p>	

Kryteria merytoryczne I stopnia

<u>Nr</u>	<u>Kryteria</u>	<u>Opis kryterium</u>	<u>Zasady oceny kryterium</u>	<u>Waga</u>	<u>Max. punktacja</u>
1.	Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska	<p>Realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – programie ochrony gatunków w rozumieniu art. 57 ustawy o ochronie przyrody; – planie ochrony lub planie zadań ochronnych opracowanych dla parków narodowych lub obszarów Natura 2000 	<p>3 p. – realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań określonych w formalnie przyjętym dokumencie (plan ochrony, plan zadań ochronnych, program ochrony gatunku);</p> <p>2 p. – realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań określonych w niezatwierdzonym dokumencie (projekt planu ochrony, planu zadań ochronnych, programu ochrony gatunku);</p> <p>0 p. – realizacja projektu dotyczy działań innych niż określone w formalnie przyjętym dokumencie/projekcie dokument (planu ochrony, planu zadań ochronnych, programu ochrony gatunku)</p>	5	15

			lub dla obszaru objętego zakresem projektu nie istnieje ww. dokument lub jego projekt.		
2.	Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody	<p>Wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), których dotyczy planowany projekt.</p> <p>Zdiagnozowane potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.</p>	<p>4 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej, nie starszych niż 3 lata, gdy projekt dotyczy ochrony gatunku lub nie starszych niż 5 lat, gdy projekt dotyczy ochrony siedlisk;</p> <p>3 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub w oparciu o literaturę przedmiotu bazującą na badaniach starszych niż 3 lata w przypadku ochrony gatunku lub starszych niż 5 lat w przypadku ochrony siedliska;</p> <p>0 p. – projekt dotyczy ochrony przyrody, ale uzasadnienie potrzeby jego realizacji jest niekompletne lub uzasadnienie nie uwzględnia wyników obserwacji terenowych (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	5	20
3.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	<p>Zaplanowane działania są adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb (w tym np. warunków terenowych, potrzeb ochronnych gatunków, siedlisk lub ekosystemów).</p> <p>Zaplanowane w ramach projektu zadania oraz zastosowane metody są trafne i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów oraz opierają się na działaniach o potwierdzonej skuteczności.</p> <p>Jeśli w projekcie zaplanowano działania o charakterze inwestycyjnym, ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi, a także brany jest pod uwagę charakter planowanej inwestycji.</p>	<p>4 p. – całość zaplanowanych zadań jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, a proponowane metody są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) jest spójna z istniejącym zagospodarowaniem terenu, i wykorzystuje w maksymalnym stopniu materiały o charakterze naturalnym;</p> <p>3 p. – zaplanowane zadania są w pełni adekwatne do potrzeb i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów, ale proponowane metody nie są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie w pełni odpowiada istniejącym warunkom w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>2 p. – część zaplanowanych zadań i/lub metod nie jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli</p>	5	20

		W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych ³ . Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczone.	dotyczy) nie jest w pełni adekwatna do istniejących warunków w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji; 0 p. – całość zaplanowanych zadań jest nieadekwatna do potrzeb i/lub zaplanowane działania/metody są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji).		
4.	Komplementarność podejmowanych działań	Proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej, kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk). Pod uwagę brane są działania przeprowadzane przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile podtrzymują pożądane efekty dla ochrony przyrody. O przyznaniu punktów decyduje wysokość udziału działań komplementarnych w kosztach projektu, pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności.	2 p. – ≥ 50 % kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat w przypadku ochrony gatunku lub w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony siedliska; 1 p. – ≥ 50 % kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk; 0 p – < 50 % kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska.	2	4
5.	Wykorzystanie w projekcie rozwiązań sprawdzonych w projektach wdrażanych w ramach instrumentu LIFE	Ocenie podlega czy proponowany projekt wykorzystuje rozwiązania o udowodnionej skuteczności zastosowane w ubiegłych latach w ramach projektów finansowanych z instrumentu LIFE.	Projekt wykorzystuje rozwiązania z projektów LIFE: 1 p. – tak; 0 p. – nie.	2	2
6.	Projekt stanowi element planu finansowego	Ocenie podlega czy proponowany projekt został uwzględniony w planie finansowym projektu zintegrowanego LIFE ⁴ .	Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE:	1	1

³ Materiały naturalne – materiały pozyskiwane ze źródeł naturalnych, których nie otrzymuje się w drodze syntezy chemicznej oraz innych złożonych procesów technologicznych.

⁴ „Projekty zintegrowane” oznaczają projekty wdrażające na dużą skalę terytorialną, w szczególności w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym, krajowym lub międzynarodowym, strategię lub plany działań na rzecz środowiska i klimatu wymagane przez unijne przepisy prawne dotyczące środowiska lub klimatu, opracowane zgodnie z innymi aktami unijnymi lub opracowane przez

	projektu zintegrowanego LIFE		1 p. – tak; 0 p. – nie.		
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan. Zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.	2 p.– zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka, wnioskodawca przedstawił kompletną listę i realistyczny harmonogram uzyskania wszystkich niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji; 1 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest realne, ale identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, lecz jest realne uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji); 0 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest nierealne, identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, nierealne jest uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (konieczność wdrożenia rekomendacji).	4	8
8.	Znaczenie gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów	Przeważająca część działań przewidzianych w projekcie ma na celu wsparcie gatunku, siedliska lub ekosystemu istotnego dla europejskich lub krajowych zasobów. Priorytetowe będą projekty dedykowane ochronie gatunków i siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, przygotowanych przez Polskę	4p. – gatunki wymienione w dyrektywie ptasiej (załącznik 1) oraz siedliska i gatunki wskazane jako priorytetowe w dyrektywie siedliskowej (lista gatunków i siedlisk o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty wynikająca z załączników, zał.: 1 i 2 z dyrektywy siedliskowej);	3	12

organy państw członkowskich, przede wszystkim w obszarach dotyczących przyrody, w tym między innymi zarządzania siecią „Natura 2000”, wody, odpadów, powietrza, a także łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do nich, przy jednoczesnym zapewnieniu zaangażowania zainteresowanych stron, a także promowania skoordynowanego wykorzystania, przynajmniej jednego innego odpowiedniego unijnego, krajowego lub prywatnego źródła finansowania; (zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady UE nr 1293/2013 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007).

		zgodnie z postanowieniami art. 17.1 Dyrektywy Siedliskowej, Dyrektywy Ptasiej, Polskiej Czerwonej Księgi Roślin i Zwierząt lub Czerwonych Listach gatunków.	<p>3 p. – pozostałe gatunki lub siedliska (nie wskazane jako priorytetowe) wymienione w dyrektywie: siedliskowej (lista gatunków i siedlisk wynikająca z załączników do 1,2 i 4 z dyrektywy siedliskowej);</p> <p>2 p. – gatunki nie wymienione w dyrektywach: ptasiej i siedliskowej, ale wymienione w Czerwonej Księdze i/lub Czerwonej Liście;</p> <p>1 p. – gatunki nie wymienione w dyrektywach: ptasiej i siedliskowej oraz w Czerwonych Księgach i Listach, ale objęte prawną ochroną gatunkową w Polsce;</p> <p>0 p. – gatunki i siedliska nie wymienione w żadnym z powyższych dokumentów.</p>		
9.	Pogorszenie się stanu zachowania gatunku lub siedliska	<p>Dodatkowe punkty otrzymuje projekt, który ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego w ciągu ostatnich sześciu 6 lat zaobserwowano pogorszenie stanu zachowania w skali kraju.</p> <p>Ocena stopnia pogorszenia się stanu zachowania gatunku lub siedliska prowadzona będzie na podstawie aktualnego raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska <i>Stan środowiska w Polsce</i> lub opublikowanych w innej formie wyników monitoringu przyrodniczego prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, a w przypadku gatunków ptaków może być dodatkowo dokonana na podstawie <i>Czerwonej listy ptaków Europy</i>. W przypadku gatunku lub siedliska nie ujętego w ww. raportach ocena dokonywana będzie na podstawie dostępnych danych literaturowych (Wnioskodawca musi obowiązkowo wskazać źródło, na podstawie którego wykazuje, że stan zachowania gatunku lub siedliska się pogorszył).</p>	<p>1 p. – projekt ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego w ciągu ostatnich 6 lat zaobserwowano pogorszenie stanu zachowania;</p> <p>0 p. – projekt ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego nie wykazano w ciągu ostatnich 6 lat pogorszenia stanu zachowania.</p>	4	4

10.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenić podlega, czy planowane koszty są racjonalne i adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenić zostanie czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku ich braku z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych.</p> <p>W przypadku działań standardowych, dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych (tj. m.in. zarządzanie, działania informacyjno-promocyjne, zakup sprzętu i wyposażenia), ocenić podlega również, czy projekt zapewnia optymalny stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do efektywnego wykorzystania środków UE.</p>	<p>3 p. – koszty działań standardowych (dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych) zostały oszacowane racjonalnie, w stosunku do więcej niż 80 % kosztów zadań przyrodniczych nie ma zastrzeżeń w kontekście spodziewanych korzyści i jednocześnie koszt projektu jest wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>2 p. – koszty działań standardowych budzą wątpliwości (konieczność udzielenia wyjaśnień lub wdrożenia rekomendacji) lub/i w stosunku do 20 % - 50 % kosztów zadań przyrodniczych istnieje konieczność uzasadnienia ich wysokości (konieczność wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – koszty planowanych działań w odniesieniu do powyżej 50 % wszystkich kosztów budzą wątpliwości (jest zbyt wysoki lub zbyt niski) w kontekście zaplanowanych celów (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	3	9
Horyzontalne kryteria merytoryczne I stopnia					
1	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	<p>1 pkt – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <p>1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) lub</p>	1	1

			<p>2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146).;</p> <p>lub</p> <p>3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej</p>		
2	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 pkt - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB</p> <p>1 pkt - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					98

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania

Horizontalne kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE/ NIE DOTYCZY
----	-----------------	----------------	----------------------------

1	Kompletność dokumentacji aplikacyjnej: wniosku i załączników.	Zakres wymaganych załączników projektów konkursowych zawarty jest w ogłoszeniu o konkursie. W przypadku projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym zestawienie wymaganych dokumentów określa instytucja przyjmująca wnioski. W ramach kryterium oceniana będzie również zgodność zapisów wniosku z wymogami instrukcji do wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie. Aktualna instrukcja do wypełnienia wniosku jest dostępna wraz z regulaminem konkursu bądź wskazana przez właściwą instytucję (dla projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym). Kryterium nie ma zastosowania do braków formalnych lub oczywistych omyłek, o których mowa w art. 43 ustawy wdrożeniowej, zgodnie z którym właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.	
1.1	Spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku.	Ocena polegać będzie na weryfikacji spójności informacji zawartych we wniosku oraz załącznikach do wniosku w tym dokumentacji technicznej. Wymóg spójności dokumentów nie oznacza konieczności sporządzania na nowo dokumentów przygotowanych na wcześniejszym etapie przygotowania projektu (np. studium wykonalności). Różnice pomiędzy dokumentami przygotowywanymi w oparciu o ogólne informacje a dokumentem ostatecznym nie oznaczają niespełnienia kryterium, konieczne jest jedynie wyjaśnienie przyczyn różnic oraz zaktualizowanie informacji, które są umieszczone we wniosku o dofinansowanie, w szczególności tych mających wpływ na wysokość dofinansowania.	
2	Poprawność analizy finansowej i ekonomicznej ⁵	Sprawdzana jest zgodność z <i>Wytycznymi w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020</i> (gdymają zastosowanie). W przypadku kwestii nieuregulowanych w powyższych Wytycznych, należy sprawdzić zgodność z <i>Załącznikiem III (Metodyka przeprowadzania analizy kosztów i korzyści) do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2015/207 z 20 stycznia 2015 r., rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. oraz Guide to cost-benefit Analysis of Investment Projects (z ang. Przewodnikiem do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych) z grudnia 2014 r.</i> W przypadku dokumentów sektorowych (np. <i>Blue Books</i> , z ang. <i>Niebieskie Księgi</i>) należy sprawdzić zgodność również z tymi dokumentami. Kryterium nie ma zastosowania jeśli poprawność została sprawdzona na wcześniejszym etapie oceny projektu, a dane mające wpływ na poziom dofinansowania nie uległy zmianie.	
3	Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności.	Sprawdzana jest potencjalna kwalifikowalność wydatków planowanych do poniesienia na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, czyli poprawność przypisania wydatków do wydatków kwalifikowalnych zgodnie z zasadami zawartymi w „ <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków ...</i> ”. Ponadto weryfikowany jest sposób opisu wydatków kwalifikowalnych pod kątem	

⁵ Nie dotyczy projektów poddziałania 1.3.3 Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

		uzasadnienia włączenia do wydatków kwalifikowalnych tych wydatków, dla których, zgodnie z <i>Wytocznymi</i> , warunkiem koniecznym dla ich uznania za kwalifikowalne jest ich wskazanie we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie.	
4	Gotowość techniczna projektu do realizacji na poziomie wymaganym dla danego priorytetu / działania POIiŚ	W zależności od priorytetu/działania/typu projektu udokumentowane prawo do dysponowania gruntami lub obiektami na cele inwestycji, posiadanie wymaganej dokumentacji technicznej i projektowej, wymaganych prawem decyzji, uzgodnień i pozwoleń administracyjnych. Szczegółową listę wymaganych dokumentów określa instytucja organizująca konkurs w ogłoszeniu o konkursie. W przypadku projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym listę wymaganych dokumentów określa instytucja przyjmująca wnioski.	
5	Gotowość organizacyjno-instytucjonalna projektu w obszarze zawierania umów.	Sprawdzone jest, czy potencjalny beneficjent (wnioskodawca) i wszystkie podmioty, które zgodnie z informacją zawartą we wniosku mogą ponosić wydatki kwalifikowalne w ramach projektu posiadają procedury (tryb postępowania) w obszarze zawierania umów dla zadań objętych projektem. W przypadku umów zawieranych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, zgodność z zasadami obowiązującymi w ramach POIiŚ jest zapewniona przez działanie zgodnie z tą ustawą. W przypadku umów, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych potencjalny beneficjent (wnioskodawca) powinien przedstawić wewnętrzne procedury uwzględniające zasady zawierania umów określone w „ <i>Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POIiŚ 2014-2020</i> ”. Kryterium spełnione jest w przypadku, gdy potencjalny beneficjent (wnioskodawca) przedstawi procedury (własne i podmiotów, o których mowa w zdaniu pierwszym) wymagane zgodnie z kryterium, które są zgodne z zasadami obowiązującymi w POIiŚ.	
6	Wykonalność finansowa projektu	Sytuacja finansowa potencjalnego beneficjenta/operatora (wnioskodawcy) nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów projektu, potwierdzone, wiarygodne źródła współfinansowania projektu co najmniej w okresie trwałości projektu.	
7	Pomoc publiczna	Sprawdzana jest zgodność projektu z przepisami o pomocy publicznej, tj. czy wsparcie będzie stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Jeśli wsparcie nie stanowi pomocy publicznej, czy przedstawiono odpowiednie wyjaśnienia, na przykład w zakresie: - braku wystąpienia korzyści dla wnioskodawcy odbiegającej od rynkowej (np. ze względu na spełnienie kryteriów <i>Altmark</i> lub spełnienie <i>Testu Prywatnego Inwestora</i>); - nieprowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej w rozumieniu prawa UE; - braku możliwości zakłócenia konkurencji na wewnętrznym rynku UE; - braku wpływu wsparcia na handel między państwami członkowskimi UE? Wyjaśnienia powinny zawierać odniesienia do właściwych dokumentów instytucji Unii Europejskiej, na przykład do: - <i>Siatek analitycznych dotyczących infrastruktury oraz</i> - (projektu) <i>Komunikatu Komisji – Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa</i>	

		<p><i>w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.</i></p> <p>Jeśli wsparcie stanowi pomoc publiczną, czy pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym i czy wskazano podstawę zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym UE wraz z wyjaśnieniem, czy pomoc podlega obowiązkowi notyfikacji Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE?</p>	
8	Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska.	<p>Sprawdzone jest, czy projekt został przygotowany (albo jest przygotowywany i właściwa instytucja jest w stanie na bieżąco weryfikować poprawność dalszych działań w tym zakresie) zgodnie z prawem dotyczącym ochrony środowiska, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn.zm); - ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn.zm); - ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 627 z późn.zm); - ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 145 z późn.zm). <p>Weryfikacji podlega pełna dokumentacja, zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.</i></p>	
9	Trwałość projektu	<p>Sprawdzone jest zachowanie przez projekt (operację) zasady trwałości, zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.</p> <p>1. Czy w przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne wnioskodawca oraz podmiot kontrolujący wnioskodawcę (właściciel/właściciele wnioskodawcy) złożyli oświadczenie, w którym zobowiązali się, że w okresie 5 lat (okres może zostać skrócony do 3 lat w przypadkach utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP) od płatności końcowej lub w okresie wynikającym ze znajdujących zastosowanie w danym przypadku przepisów o pomocy publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wnioskodawca nie zaprzestanie działalności produkcyjnej lub nie przeniesie jej poza obszar objęty programem; - nie dojdzie do zmiany własności elementu infrastruktury, która przyniesie przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści; - nie dojdzie do istotnej zmiany wpływającej na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów. <p>2. Czy w przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne wnioskodawca nie będący małym lub średnim przedsiębiorstwem oraz podmiot kontrolujący wnioskodawcę (właściciel/ właściciele wnioskodawcy) złożyli oświadczenie, w którym zobowiązali się, że w okresie 10 lat od płatności końcowej lub w okresie wynikającym ze znajdujących zastosowanie</p>	

		w danym przypadku przepisów o pomocy publicznej, nie dojdzie do przeniesienia działalności produkcyjnej, której dotyczyło dofinansowanie, poza obszar UE?	
10	Zasada zapobiegania dyskryminacji i równość szans kobiet i mężczyzn	Sprawdzana jest zgodność projektu z horyzontalnymi zasadami niedyskryminacji i równości szans ze względu na płeć. W szczególności przedmiotem sprawdzenia jest, czy projekt nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W przypadku osób z niepełnosprawnościami, niedyskryminacyjny charakter projektu oznacza konieczność stosowania zasady uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień zapewniających dostępność oraz możliwości korzystania ze wspieranej infrastruktury.	
11	Zasada zrównoważonego rozwoju	Sprawdzone jest, czy projekt obejmuje finansowanie przedsięwzięć minimalizujących oddziaływanie działalności człowieka na środowisko. Zasada zrównoważonego rozwoju jest zachowana, jeżeli w ramach projektu zakłada się podejmowanie działań ukierunkowanych na: racjonalne gospodarowanie zasobami, ograniczenie presji na środowisko, uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.	
12	Zdolność do adaptacji do zmian klimatu i reagowania na ryzyko powodziowe (jeśli dotyczy)	Zdolność do reagowania i adaptacji do zmian klimatu (w szczególności w obszarze zagrożenia powodziowego). Wszelkie elementy infrastruktury zlokalizowane na obszarach zagrożonych powodzią (oceniana zgodnie z dyrektywą 2007/60/WE), powinny być zaprojektowane w sposób, który uwzględnia to ryzyko. Aplikacja projektowa musi wyraźnie wskazywać czy inwestycja ma wpływ na ryzyko powodziowe, a jeśli tak, to w jaki sposób zarządza się tym ryzykiem.	
13	Klauzula delokalizacyjna (jeśli dotyczy)	Sprawdzone jest, czy w przypadku pomocy udzielonej ze środków POIiŚ 2014-2020 dużemu przedsiębiorcy, wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznej utraty miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE w związku z realizacją dofinansowywanego projektu.	

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE/DOTYCZY
14	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	